

Vård- och omsorgsförvaltningen
Merja Nyholm
0171-626377
merja.nyholm@enkoping.se

Vård- och omsorgsnämnden

Remiss av SOU 2021:59 Vägen till tillgänglighet - långsiktig, strategisk och i samverkan S2021/05439

Förslag till beslut

Förslag till vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsnämnden i Enköpings kommun instämmer i utredningens övergripande problembeskrivning av tillgänglighet och långa väntetider till hälso- och sjukvården och förslag på åtgärder.

Beskrivning av ärendet

Vård- och omsorgsnämnden i Enköpings kommun har erbjudits möjlighet att lämna synpunkter på delbetänkande Vägen till ökad tillgänglighet - långsiktig, strategi och i samverkan (SOU 2021:59).

Remissvar ska ha inkommit till Socialdepartementet senast den 5 november 2021.

Bakgrund

I Sverige råder sedan länge en bristande tillgänglighet med långa väntetider till hälso- och sjukvården, något som leder till att den lagstadgade vårdgarantin inte kan efterlevas samt att befolkningens förtroende för vården riskerar att försämrans. För att försöka förbättra den rådande situationen har genom åren exempelvis statliga stimulansmedel med överenskommelser använts. Covid-19 pandemin gav upphov till ytterligare förlängning av väntetider till hälso- och sjukvården. I augusti 2020 fick en delegation i uppdrag av regeringen att analysera och stödja arbetet med att öka tillgänglighet i hälso- och sjukvården med särskilt fokus på att korta väntetiderna (dir 2020:18). Utredningens uppdrag var också att föreslå vilka insatser regeringen och statliga myndigheter kan göra för att stödja utvecklingen av en mer nära vård med fokus på primärvården.

Sammanfattning

Delbetänkandet "Vägen till ökad tillgänglighet – långsiktig, strategisk och i samverkan" är ett omfattande material. Här en kort sammanfattning av innehållet:

Kapitel 4 Väntetider i hälso- och sjukvården - en svår utmaning. Den lagstadgade vårdgarantin uppnås inte och det råder stora skillnader mellan och i regionerna. Covid-19 pandemin förorsakade ytterligare ökning av köerna i regionerna, men bidrog också till att primärvården ökade antalet digitala vårdbesök. Frågan om förstärkt vårdgaranti är avgränsad i denna utredning och redovisas i maj 2020, övriga del- eller slutbetänkande redovisas i detta delbetänkande.

Kapitel 5 Regionala handlingsplaner för ökad tillgänglighet. Utredningen har bistått regionerna i arbetet med att ta fram regionala handlingsplaner utifrån överenskommelser, samt ge förslag på förstärkning i det fortsatta strategiska långsiktiga arbetet.

Kapitel 6 Effektivt resursutnyttjande och kortare väntetider genom information om patienternas valmöjlighet. Utredningen har noterat att vårdgarantin ses som en målsättning och inte som lagkrav, att regionernas rutiner och ansvar behöver förbättras samt att det råder bristande information till invånare och patient om vilka valmöjligheter som finns. Utredningen lämnar förslag till förbättringsområden och bedömer att det finns behov av ändringar i författningar.

Kapitel 7 Stödja utvecklingen av en nära och tillgänglig vård. I omställningsarbetet för god och nära vård finns sedan tidigare flera statliga utredningar. Vården ska genomsyras av hälsofrämjande och förebyggande arbetssätt, en stärkt primärvård med ökad tillgänglighet, mer delaktig och personcentrerad vård och ökad kontinuitet. Identifierade nyckelområden, insatser och goda exempel redovisas i denna utredning, uppdraget slutredovisas i huvudbetänkandet i maj 2022.

Kapitel 8 En nationell samordnad hälso- och sjukvårdsrådgivning. För att inta mer hälsofrämjande och förebyggande perspektiv används ordet hälso- och sjukvårdsrådgivning i utredningen, men benämning innebär inga sak ändringar. För att uppnå en nationell rådgivning med likartad rådgivnings- och hänvisningsstöd som kan samordnas vid kraftigt ökade behov på grund av större kriser eller samhällsstörningar, behövs samverkan. Utredningen bedömer att det finns behov av nya bestämmelser i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) samt vissa författningsändringar.

Kapitel 9 Vidareutveckling av överenskommelse om ökad tillgänglighet
Utredningen lämnar förslag på vidareutveckling av en ökad tillgänglighetsöverenskommelse samt modeller för uppföljning och prestation med ett särskilt fokus på personer med kroniska sjukdomar.

Det som föreslås som åtgärder för att komma tillrätta med problemen är i korthet:

- En utveckling av 1177 med en lagstadgad skyldighet att Regionerna ska tillhandahålla digital lösning för hälso- och sjukvårdsrådgivning och hänvisning *dygnet runt*. Dessutom på de språk som krävs för att kommunicera på ett patientsäkert sätt.
- Kunskapshöjande insatser både för invånare, patienter och personal genom Socialstyrelsens försorg.
- Stöd till pilotverksamheter för ökad samverkan mellan regioner för att få ett effektivt vårdnyttjande
- Utredda förutsättningar för att skapa ett nationellt vårdsöksområde så att alla regioner kan nyttja ledig vård på andra platser i landet.
- Ett gemensamt långsiktigt planeringsarbete avseende vårdens tillgänglighet mellan regionerna för att få ett nationellt helhetsperspektiv av behov och åtgärder.
- Utveckla de regionala handlingsplanerna för ökad tillgänglighet
- Samordna överenskommelser och tillgänglighetsskrivningar mellan staten och SKR, där tillgänglighet i hälso- och sjukvård finns med.
- Tillsätta en statlig kommitté för uppföljning av de regionala handlingsplanerna för tillgänglighet. Uppföljningarna ska ske vid platsbesök och i dialog för att stimulera till förändringsarbetet.
- Förändringar i författningar så att syftet med vårdgarantin uppfylls. Mer ansvar läggs på Regionen i stället för som i dag, patienten, vilket bidrar till en ojämlig vård. Patienten ska få mer information och erbjudas att vara delaktig i planeringen vid tidsbokning.

Vård- och omsorgsförvaltningens bedömning

Förvaltningens bedömning är att utredningens förslag inte i nuläget direkt påverkar kommunens verksamhet. Men däremot, indirekt och på sikt kommer förmodligen både kommunens hälso- och sjukvård men också socialtjänstens insatser att påverkas. Detta då kunskap hos invånare och personal samt samsyn och planering mellan vårdens aktörer ger förutsättningar till en effektiv vård oavsett var den bedrivs och vem som är huvudman.

Agneta Resin
Verksamhetsområdeschef
Enköpings kommun

Merja Nyholm
Förändringsledare
Enköpings kommun

Kopia till:
Socialdepartementet